

Streszczenie

Celem niniejszej rozprawy była analiza psychospołecznych uwarunkowań kompetencji przywódczych podoficerów, służących w Polskich Siłach Powietrznych. Kompetencje przywódcze, stanowiące jeden z podstawowych wyznaczników efektywności zawodowej, zostały określone przy użyciu Autorskiego Kwestionariusza Kompetencji Przywódczych, stworzonego w oparciu o model kompetencyjny (Pawlak i in., 2000). Aspekt przywództwa analizowano w kontekście takich uwarunkowań jak: cechy osobowości (mierzone przy pomocy Kwestionariusza NEO-FFI Costy i McCrae), wartości życiowych (Indeks Aspiracji Życiowych Grouzeta), style rozwiązywania konfliktów (pomiar przy pomocy Testu Rozwiązywania Konfliktów Klimanna) oraz poziom samooceny (Skala Samooceny SES Rosenberga). Badania, prowadzone w ostatnim kwartale 2021 r. na grupie blisko 200 żołnierzy zawodowych 41. Bazy Lotnictwa Szkolnego, która z uwagi na charakter pełnionych zadań oraz kwalifikacje podoficerów była reprezentatywna dla wszystkich baz lotniczych Polskich Sił Powietrznych. W badaniu uczestniczyli podoficerowie wykonujący w swojej codziennej pracy zadania z grup: logistycznej, technicznej oraz dowódczej. Analiza wyników pozwoliła wskazać istotne statystycznie zależności między poziomem kompetencji przywódczych a wybranymi psychospołecznymi uwarunkowaniami funkcjonowania żołnierzy. Wysoki poziom kompetencji przywódczych koreluje na poziomie istotnym statystycznie z każdą z cech osobowości. Najsilniejsza dodatnia korelacja dotyczy ekstrawersji oraz sumienności oraz umiarkowana ujemna korelacja z poziomem neurotyczności. Ponadto, korelację dodatnią wykazano dla harmonii psychofizycznej oraz relacji społecznych w zakresie preferowanych wartości. Badania potwierdziły również współzmiennność kompetencji przywódczych z poziomem samooceny żołnierzy. W rozprawie wskazano również na możliwe praktyczne implikacje prowadzonych badań w ramach selekcji kandydatów oraz edukacji przywódców. Ponadto wskazano, iż do mocnych stron żołnierzy należą: odpowiedzialność, kreowanie wizerunku, komunikatywność, przestrzeganie fundamentu organizacji i wyznawanych wartości oraz integrowanie zespołu. W dalszych szkoleniach warto natomiast wzmacniać takie obszary jak: działanie w środowisku międzynarodowym (w tym kompetencje językowe w zakresie j. angielskiego), wywieranie wpływu oraz odporność na stres.

Słowa kluczowe: przywództwo, model kompetencyjny, cechy osobowości, konflikt, samoocena, wartości.

A. Jagiełło